

Тое ж, што мы сказалі тут аб „вызваленцах“, трэба паўтарыць і аб польскіх сацыялістах. Яны добрыя датуль, пакуль працуюць на чыста польскіх прасторах, але на нашай Зямлі мы маем даволі сваіх, беларускіх сацыялістаў і дэмакратаў, сыноў нашага народу, якія бароняць *нашае беларускае³ сялянства і работнікаў*, якія не дапусьцяць, каб польскія дэмакраты і сацыялісты закавалі нас у пугі няволі дзеля шчасьця польскіх сялян і работнікаў. І цяпер, на выбарах, калі польскія сацыялісты прыходзяць да нас па мандаты, мы прыпомнім ім Рыскі мір, на каторым галава іх, пан Дашынскі, разам з эндэкамі рэзаў Беларусь на часьці, а пасля зь бяспрыкладным цынзізмам заяўляў беларусам: „мы вас падзялілі, бо на нашай старане была сіла!“ Няхай жа людзі, на якіх ляжыць чорная пляма гвалту над Беларускамі народам, не працягваюць сваіх рук на беларускія галасы!

Скажам яшча раз: у Сойме мы пойдзем у хаўрусе з польскай дэмакратыяй, сялянамі і работнікамі, проці польскага панства, якое ўціскае ў роўнай меры і іх, і нас. Але ў Сойм мы пашлем *сваіх* паслоў, мы не аддамо сваіх галасоў хоць бы найлепшым паляком. Мы пакажам, што беларусам ня трэба чужых апекуноў, бо мы самі здалеем бараніць нашы правы і паказаць усяму сьвету нашы крыўды.

Мы падамо свае галасы за той сьпісак, які ўложаны Беларускамі Цэнтральным Выбарным Камітэтам *пад нумарам шаснаццатым*.

Пустыя пагрозы

Ворагі аб'яднаньня нацыянальных меншасьцей Польшчы пусьцілі ў ход брахлівую пагалоску, быццам стварэньне выбарнага блёку нацыянальных меншасьцей — гэта выступленьне проці польскае дзяржаўнасьці, гэта цяжкі праступак, за які ўлада будзе караць вінаватых.

Каб несьведомыя людзі не падумалі, што гэта запраўды так, растлумачым, у чым справа.

Блёк — гэта ёсьць аб'яднаньне грамадзян Польшчы няпольскае нацыянальнасьці дзеля выпאўненьня ўстаноўленага законам Польшкага гаспадарства грамадзкага абавязку. Да Блёку належаць выключна толькі тыя беларусы, украінцы, расейцы, немцы, жыды, якіх польская ўлада прызнала грамадзянамі Польшчы, упісваючы ў сьпіскі выбаршчыкаў. Значыць, блёк стварыўся на зусім законнай аснове, і ўсе пужаньні нас ворагамі Блёку — адна пустая брахня. Ніякая ўлада, калі яна сама пільнуецца законам, ня можа ні ў якім прыпадку прасьледаваць і караць каго-колечы за прыналежнасьць да Блёку.

Ды гэтага мала. Трэба растлумачыць, чаму пускаюцца гэтка брахлівыя чуткі і каму страшны Блёк.

Як ведама, паводле польскае канстытуцыі запраўдным гаспадаром у Польскай дзяржаве зьяўляецца Сойм. Ад яго залежыць назначэньне міністраў, каторыя назначаюць усю адміністрацыю і адказваюць за яе паступкі перад Соймам. Сойм кожны мамэнт можа скінуць усіх міністраў і назначыць новых.

Калі ў Сойме дзякуючы Блёку нацыянальных меншасьцей акажацца многа паслоў *непалякаў*, дык ясна, што іх голас будзе мець вагу пры назначэньні ўраду — міністраў. Усе непалякі — ці то беларусы, ці ўкраінцы, ці жыды — ведаюць лішне добра, як адносіцца да іх цяперашня адміністрацыя. Ясна, што калі зьбірэцца новы Сойм, дык няпольскія дэпутаты голасна заявяць з соймавае трыбуны аб усіх крыўдах, якія мы дазнаём ад адміністрацыі. Дый ня толькі заявяць, а зажадаюць зьмены адміністрацыі, зьмены ўраду, углядаючыся на тое, што канстытуцыя Польшчы забяспечвае ўсім грамадзянам роўныя правы і забараняе ўладзе крыўдзіць тых ці другіх спаміж „інародцаў“ толькі затым, што яны — няпольскае нацыянальнасьці.

З гэтага вынікае, што ў нас найбольш павінны баяцца Блёку тыя агенты ўлады, якія пачуваюцца за віны перад „інародцамі“, якія зачынялі і разганялі беларускія школы, грамілі

беларускія каапэратывы, незаконна арыштоўвалі і прасьледавалі беларускіх дзеячоў. Але згодна з законам яны ня маюць ніякага права прасьледаваць каго-колечы за прыналежнасьць да Блёку, існуючага на аснове законаў Польшчы.

Наадварот, *кожнае незаконнае прасьледаваньне, кожны бяспраўны арышт у часе выбарнай агітацыі на карысьць Блёку — гэта ёсьць парушэньне закону, ёсьць цяжкі праступак, за які раней ці пазьней вінавайцы будуць аддадзены пад суд.* І баяцца пагрозаў, на якія ня скупяцца варожыя нам агітатары — панскія найміты, нам няма патрэбы: гэта толькі пустыя словы.

Рэзалюцыя прадстаўнікоў павятовых і гмінных беларускіх выбарных камітэтаў Лідзкага выбарнага акругу

Заслухаўшы даклад аб зьездзе прадстаўнікоў павятовых і гмінных беларускіх выбарных камітэтаў Навагрудзкага выбарнага акругу, адбыўшагася 27 і 28 верасьня 1922 г.¹ у Баранавічах, зьезд прадстаўнікоў Лідзкага выбарнага акругу, адбыўшагася 3 кастрычніка 1922 г. у м. Вільні, пастанавіў:

1) Пратэставаць проці выступленьняў пп. Булак-Балаховічаў, Паўлюкевічаў, Дзергачоў—Адамовічаў, Зямкевічаў і так званых „беспартыйных актывістаў“, якія сваімі выступленьнямі на беларускіх зьездах уносяць разлад у беларускія сплачоныя рады і тым самым памагаюць польскай чорнай сотні ў барацьбе зь беларускім народам.

2) Патрэбаваць ад польскай улады, каб надалей у перадвыбарнай агітацыі не ўжываліся дзікія спосабы барацьбы палкамі і рэвальвэрамі з прадстаўнікамі беларускага народу, што мела месца ў Баранавічах 27.IX—22 г.

3) Паступкі вышэйпамянёных паноў паказваюць нам, што пад беларускім штандарам яны робяць правакатарскую працу не на карысьць беларускага народу, а толькі на карысьць польскай чорнай сотні і паноў.

4) Прызваць увесь беларускі народ аб'яднацца каля БЦВК, які зьяўляецца адзіным праўдзівым прадстаўніком і абаронцам нашых правоў і інтарэсаў.

Старшыня Зьезду А. Луцкевіч.

Сакратар Я. Гаўрылік.

Дзядзька Фалькевіч

Памёр дзядзька Фалькевіч.

Яшчэ аднаго слаўнага рабачая на ніве адраджэньня працоўнага беларускага народу вырвала сьмерць з радю нашага грамадзянства.

Вырвала ў гарачы перадвыбарны час¹, калі праца дзядзькі Фалькевіча ў яго родным Віленскім павеце была б так важна, так патрэбна.

Ня стала беларуса-селяніна, самага старага і самага глаўнага па сваёй працы сярод нашага сялянства віленскіх аколцаў.

Памёр ціха і непрыкметна ў сваіх родных Шастаках. „Чаму не відаць нешта дзядзькі Фалькевіча? — ня раз прыходзіла ў голаў віленскім беларусам астатні час, калі гэтак многа бывае тут нашых людзей з усяе Заходняе Беларусі. — Бывала, ён кожную нядзельку пакажацца сярод нас, каб даведацца аб навінах у справе адраджэньня, пагаманіць, падбядрыць, узяць новы нумар роднай газэткі...“

Аж вось зьяўляецца ў „Беларускім Звоне“ кароткая сумная вестка, што ўжо няма на гэтым сьвеце дзядзькі Фалькевіча², што пайшоў ужо гаманіць аб беларускіх справах з Бо-